

olyan munkának, amely az őszinteség és a történelmi tények vitathatlan, meggyőző erejével mutat rá az újságírás kulturtörténelmi jelentőségére és arra a tényre, hogy a sajtó minden kinövésének gyökere a társadalomban és az államban van. Az államban, mely mindez ideig elmulasztotta az újságírás gazdasági és erkölcsi alapjait megteremteni, a társadalomban, amely ideális sajtót akar akkor, amikor a sajtóval szemben a kötelességek minimumát is alig tudja megérezni, megérteni és teljesíteni.

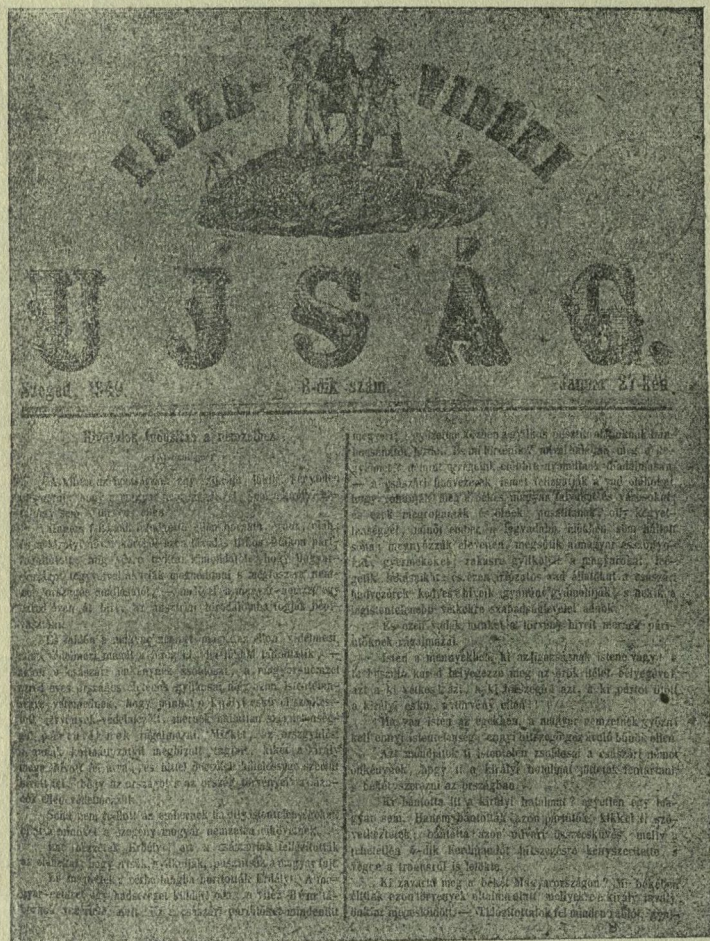
Az ügyvédeknek van rendtartásuk és kamarájuk, ki meri mégis állítani, hogy nincs ügyvéd, aki meg ne sértene az erkölcsi intaktaságuk érdekében alkotott szabályok betűit vagy szellemét? Kisebbségi részüket eléri sorsa, nagyobb részük tovább lőt-fut az igazságszolgáltatás tőzsdéin. A közjegyzők közül senki se került börtönbe és a patikus csak úgy, akkor és olyan arányban keveri a mérgeket, amikor és ahogy az orvos előírja? Nincs egyetlen testület, amelynek tagjai között ne lennének, akiknek testületi, vagy ál-

zárt testületét és gyakorlat után ki kell fejleszteni szabályokat, amelyek védik az újságírók testületét: az újságíró és a közönség részéről jövő támadás ellen. Szóval: meg kell teremteni az újságíró ekzisztenciális és társadalmi boldogulhatóságának alapjait, nem a vádak miatt, amiket az újságírókra szólnak, hanem az újságírás miatt, amely érzékenyebb, jelentőségben teljesebb és országra szólóbb minden más intézménynél, vagy foglalkozásnál. Vitán fölüli áll, hogy az alkotmányos államéletnek egyik főföltétele, nélkülözhetetlen velejárója a szabad sajtó. Az újságírás ma már oknyomozó és sokoldalúsága következtében a fejlődés során annyira differenciálódott, hogy egy-egy nagyobb napilap megcsinálásánál egyre körülhatároltabb munkamegosztás érvényesül. Városok fejlődésében nagy szerep jut a sajtó ellenőrzésének, intézmények megteremtésében kezdeményezésének, támogatásának. A legkisebb hetilap jelentős forrásmunkája a történetírónak, a szegedi sajtó eléggé nem méltányolható érdemeket szerzett Szeged

Szegedi dolgokról előbb primitív, majd egyre fejlődő tudósítások jelentek meg az országos sajtóban. Ezeket a tudósításokat Szegeden élő emberek írták és így munkásságuk krónikája és méltatása kétségtelenül helyet kér a szegedi újságírásról szóló sorok között.

A *Magyar Kurir*-ban jelent meg 1789-ben az első tudósítás Szegedről. (L. 1. és 2. képet) A forradalom korszakos évében, 1849-ben indul meg az első, hetenként kétszer megjelenő szegedi lap a *Tiszavidéki Ujság*. Ha tehát a történetírók ismert módszeréhez akarnánk folyamodni, azt is mondhatnók, hogy ez a két évszám 1789—1849. határolja a szegedi újságírás első korszakát. Ilyen beosztás mellett természetesen fogja mindenki találni, ha a huszadik század eddigi tizenhárom esztendejének tulajdonitunk akkora fontosságot, hogy eseményeit külön fejezetbe tartozóknak értékeljük.

Az új századba való belépés jelentős időhatár, a szegedi újságírás az utolsó tizenkét esztendőben különösen nagyot fejlődött és ezeknek zsurnalisztikai eseményeit az újság-

3. kép.

talában társadalmi korrektségéhez kétség ne férne. És mégis: az újságíró szemében látják meg a szálkát.

Az újságírók gazdasági- és jogviszonyainak rendezetlensége egyre érezhetőbb és tűrhetetlenebb lesz. Az újságírás ennek ellenére szédületesen fejlődött, elérte minden intézményünket, sokat túlhaladott. Megérni szeretnők, hogy egyesek hibáit — minden más mesterségnél legalább annyian vannak ezek az egyesek, mint közöttünk — ne róják föl a testületnek vagy éppen annak az intézménynek, amely a kicsinyes hiúságok és gyarlóságok gyöngéd, elnéző és jóakaró legyezgetésétől a nagy érdekek és értékek mellett való törhetetlen, önfeláldozó őrtállásig az emberi, társadalmi és állami feladatok legnagyobb skáláját kénytelen és tudja megoldani.

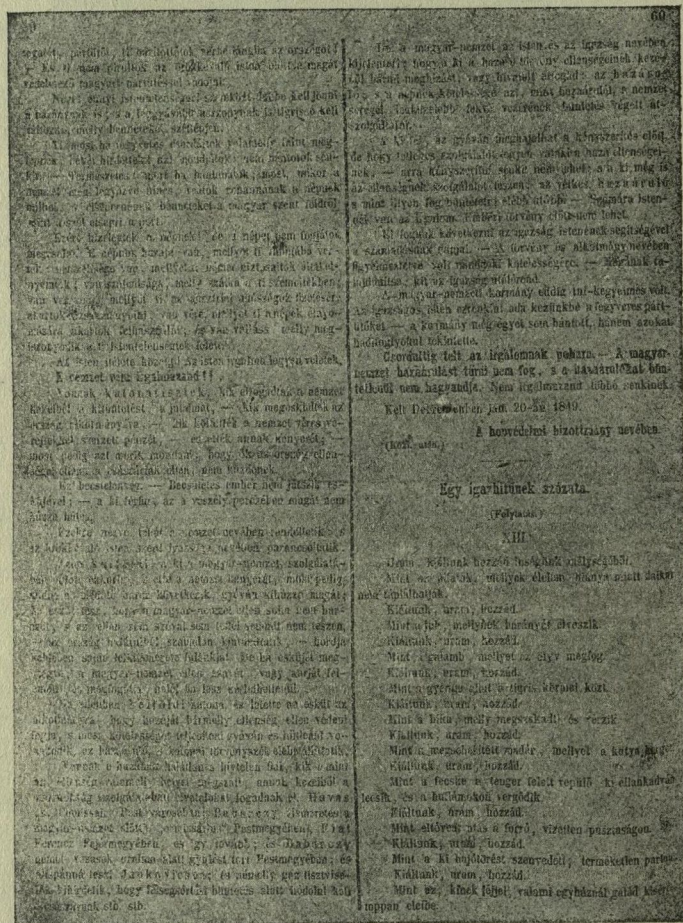
Rendezni kell az újságkiadó és a közönség, az újságíró és a kiadó között való viszonyt. Meg kell teremteni az újságírók el-

ujjaépítése körül. Az élő sajtó pedig fürge krónikása és bírálója eseményeknek és életeteknek, kezdeményezéseknek és terveknek, meg kell tehát találni és adni a méltó helyet munkája és munkái számára.

Az a társadalom, amely a szolgálatok tömkelegét tudja elfogadni a sajtótól, közben azt folyton lesújtó bírálatával illeti, tanulja meg, hogy mi a sajtó és mik a kötelességei a sajtóval szemben.

A szegedi újságírás.

A 133 éves multtal bíró magyar hirlap-irodalomba kilenc évvel az első magyar lap megjelenése után vonul be Szeged. Az első szegedi lap „Tiszavidéki Ujság” címen indul meg 1849. elején. A Szegedről való újságírásnak tehát 124, a szegedi újságírásnak 64 éves multja van. Ezek szerint a Szegeden való újságírás kilenc évvel fiatalabb, mint az országos.

4. kép.

írásról való új ideológiák, tehát egészen új nézőpontok szerint kell mérlegelni és megítélni.

1849-től a huszadik századig az újságírás külön korát lehet megkonstruálni. Az itt következő sorok ebből az időből, a szegedi sajtó bölcsője mellől közölnek adatokat, érdekességeket és ábrákat.

Az első szegedi lap.

A reform korszak három évtizede átalakítólag hatott az akkori közéletre. Szegeden egy új generáció már a negyvenes évek elején minden közügyre kiterjedő lelkes munkásságot indított meg. Többen közülük egyre gyakrabban szerepeltek az országos sajtóban. A nagy 48-as átalakulásra Szeged egészen megérett és ez eredményezte, hogy 49-ben, január elején megindulhatott az első szegedi lap. Címe: *Tiszavidéki Ujság*, szerkesztője és kiadója Molnár Pál volt. He-